

SXEDIO.728

24.12.1963: Ο ΝΙΚΟΣ ΣΑΜΨΩΝ ΦΘΑΝΕΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ ΤΟΥ, ΜΕ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΜΟΡΦΙΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΡΑΣΗ

Ενώ τα επίσημα ανακοινωθέντα έδιναν μια ευρύτερη εικόνα της κατάστασης που δημιουργήθηκε και ακολούθησε την πρώτη σύγκρουση της **21ης** Δεκεμβρίου **1963** στη Λευκωσία, η κατάσταση στις βορειανατολικές περιοχές της Λευκωσίας (Ομορφίτα, Τράχωνας, Κωνσταντία, Καΐμακλί), θεωρείτο πολύ κρίσιμη μέχρι απελπιστική, λόγω της σύνθεσης του πληθυσμού.

Πολλοί Έλληνες εγκλωβίστηκαν και όταν οι Τούρκοι βρέθηκαν στα όπλα πολλοί είχαν μείνει εκτεθειμένοι, ενώ άλλοι δολοφονήθηκαν ή έγιναν πρόσφυγες.

Στην περιοχή στάληκαν ομάδες του "Ακρίτα", της Αστυνομίας όσο και του πρώην αγωνιστή της ΕΟΚΑ Νίκου Σαμψών.

Εκεί έγιναν πραγματικά σκληρές συγκρούσεις με πολλά θύματα και αιχμαλώτους.

Η μάχη της Ομορφίτας ήταν πραγματικά μια από τις πιο δυναμικές και εντυπωσιακές ενέργειες του Νίκου Σαμψών στην αντιμετώπιση της τουρκικής ανταρσίας του **1963**

Ήταν μια περίοδος που οι τούρκοι τον θεωρούσαν σαν τον άνθρωπο που τίποτα δεν μπορούσε να σταθεί μπροστά του. Το όνομά του είχε γίνει μύθος παρά το γεγονός ότι μαχόταν με πεπαλαιωμένο οπλισμό και τεθωρακισμένα... μπουλτόζες και επιτίθετο με φορητά αυτοκίνητα, γεμάτα με σάκκους από άμμο, τα οποία μάλιστα κινούνταν με την... πισινή ταχύτητα.

Οι σάκκοι από άμμο είχαν χρησιμοποιηθεί για δημιουργία ειδικών θυρίδων, ενώ οι λιγοστοί άνδρες του μετρούσαν μια, μια τις σφαίρες που έρριχναν με τα αυτόματά τους, για να είναι σίγουροι ότι δεν θα έμεναν χωρίς πολεμοφόδια στην προπαιθία τους να

καταστείλουν τη δράση των τούρκων φανατικών και ιδιαίτερα των ανδρών της ΤΟΥΡΔΥΚ που σε κάποιο στάδιο βγήκαν από το στρατόπεδο τους για να επιβάλουν τα επεκτατικά σχέδια της Τουρκίας.

Ο Νίκος Σαμψών σε μια αφήγηση του στις **22** Δεκεμβρίου **1964**, ένα χρόνο μετά τα γεγονότα έδωσε μια ευρεία περιγραφή των συγκρούσεων στην εφημερίδα του "Η ΜΑΧΗ" το Δεκέμβρη του **1964**:

"Οι εχθροπραξίες των Χριστουγέννων του **1963**, άρχισαν στις **20** προς τις **21** Δεκεμβρίου, με τη γνωστή επίθεση τούρκων εναντίον του Αστυνόμου Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Παντελίδη και μερικών αστυνομικών του στον Τακτακαλά, οπότεν μερικοί τουρκοκύπριοι σκοτώθηκαν από πυροβολισμούς.

Οι τρομοκράτες την επομένη γενίκευσαν τις επιθέσεις τους σε όλη την περιοχή Λευκωσίας και προαστείων και αρκετοί άμαχοι Έλληνες πλήρωσαν με τη ζωή τους την τουρκική θηριωδία. Η τουρκική τρομοκρατία είχε αρχίσει το απαίσιο έργο της. Ο πόλεμος ήταν πλέον πραγματικότητα. Όλα τα μάχιμα τμήματα πήραν τις θέσεις τους και οι μάχες επεκτάθηκαν σε όλη την περιοχή Λευκωσίας και προαστείων.

Ενώ συνεχίζονταν οι συγκρούσεις στη διαχωριστική γραμμή του ελληνικού με τον τουρκικό τομέα της Λευκωσίας και τα προάστεια Τράχωνας, Νεάπολη, Κωνσταντία και Ομορφίτα, οι τούρκοι τρομοκράτες και οι έλληνες αγωνιστές της ελευθερίας αντήλλασσαν πυροβολισμούς από τις κατεχόμενες θέσεις τους, χωρίς ουσιαστική κίνηση για κατάληψη των εχθρικών εκατέρωθεν θέσεων, εκτός εκείνης στο Τριμερές Στρατηγείο και την επίσημη κατοικία του Αντιπροέδρου Φαζίλ Κουτσιούκ, η οποία βρισκόταν κοντά στο Τριμερές Στρατηγείο, βορειοδυτικά της Λευκωσίας.

Το ηρωικό αυτό επίτευγμα πέτυχαν οι άνδρες του Κυπριακού Στρατού, τους οποίους διοικούσε ο Στρατηγός Μενέλαος Παντελίδης. Ήταν η πρώτη νίκη των ελληνικών όπλων.

Στη διαχωριστική περιοχή των τομέων Λευκωσίας, ελληνικού και τουρκικού, η κατάσταση ήταν στάσιμη σε κίνηση, εκτός από σφοδρούς πυροβολισμούς και από τις δυο πλευρές, με απώλειες.

Η κατάσταση όμως στις βορειανατολικές περιοχές της Λευκωσίας κρινόταν ως απελπιστική. Οι τούρκοι τρομοκράτες πέτυχαν να απομονώσουν αρκετούς Έλληνες και ήταν δύσκολη η αποστολή ενισχύσεων σ' αυτούς που αμύνονταν σθεναρά και θαρραλέα. Οι μαχητές των περιοχών αυτών, χωρίς πολλά όπλα και με ελάχιστα πυρομαχικά αγωνίζονταν υπεράνθρωπα να κρατήσουν τις συνεχείς τουρκικές επιθέσεις, οι οποίες διαδέχονταν η μια την άλλη. Ο κίνδυνος κατάρρευσης τους ήταν άμεσος.

Το Τμήμα μου το είχα συγκεντρωμένο στο Στρόβολο, μέσα στο οίκημα του Συλλόγου ΠΑΟΚ και το γκαράζ του αγωνιστή Νεοπτόλεμου Γεωργίου Λεφτή.

Στις 22 Δεκεμβρίου το Στρατηγείο- Αρχηγείο, με διέταξε όπως αποστείλω μια ομάδα για να ενισχύσει τους αμυνομένους με κυνηγετικά όπλα πέντε άνδρες στο Μύλο του Σεβέρη, στο τουρκικό χωριό Μιντζέλι, που βρισκόταν βόρεια της Λευκωσίας.

Το Αρχηγείο μου είπε ότι όλοι οι δρόμοι ήσαν κλειστοί από τους τούρκους και ότι "έπρεπε, πάση θυσία, η ομάδα να φθάσει στον προορισμό της".

Απάντησα ότι "θα γίνει αυτό ανεξάρτητα από θυσίες".

Φώναξα το Νεοπτόλεμο Λεφτή και τον διέταξα να ηγηθεί οκταμελούς ομάδας, και αφού περάσει μέσα από τις τουρκικές γραμμές, να εισέλθει στον Τράχωνα και από εκεί στους Μύλους τους Σεβέρη.

Διαλέξαμε με το Λεφτή και τους υπόλοιπους επτά, οι οποίοι θα αποτελούσαν την οκταμελή ομάδα. Ήσαν οι Σπύρος Κυριάκου από το Γέρι, Μιχαλάκης Νικολάου αστυνομικός από τα Πυργά Αμμοχώστου, Γιαννάκης Κτηματίας παό τη Λακατάμια, Απόστολος Αποστολίδης, παλαιός αντάρτης της ΕΟΚΑ, Σάββας Παπαδάμου από τη Λακατάμια, Γεώργιος Χρυσοστόμου, από τον Άγιο Παύλο Λευκωσίας και Πάμπος Καραϊσκος

από το Στρόβολο.

Τους συγκέντρωσε ο Λεφτής και τους εξήγησα το σχέδιο δράσης. Ωρिसα το Λεφτή αρχηγό της αποστολής και τους ευχήθηκα καλή επιτυχία. Ο Λεφτής και η ομάδα του επιβιβάστηκαν σε αυτοκίνητο Λαντ-Ρόβερ της ομάδας του Απόστολου Αποστολίδη και με τις ευχές των υπολοίπων ανδρών αναχώρησαν για τη δύσκολη αποστολή τους.

Η ομάδα του Λεφτή είχε τον ακόλουθο οπλισμό: Ένα μπρεν, τρεις γεμιστήρες μπρεν, **300** σφαίρες, ένα τόμσον, ένα ιταλικό τυφέκιο, τρία στεν και δυο κυπριακής κατασκευής αυτόματα. Ο Λεφτής είχε και μια χειροβομβίδα τύπου Μιλς.

Η οκταμελής ομάδα, σύμφωνα με το σχέδιο πέρασε μέσα από τα χωράφια μεταξύ Ομορφίτας και Χαμίτ Μανδρών και εισήλθε μέσα στις τουρκικές γραμμές. Οι τούρκοι εξέλαβαν την ομάδα ως τουρκική και άρχισαν να χιεροκροτούν τους άνδρες της νομίζοντας ότι διενεργούσε περιπολία. Τελικά οι οκτώ εισήλθαν στον αποκλεισμένο Τράχωνα και ύστερα από περιπέτειες μπήκαν στους Μύλους τους Σεβέρη, μέσα στο τουρκικό χωριό Μιντζέλι. Η ομάδα οχυρώθηκε μέσα στο πολυόροφο κτίριο των Μύλων και μαζί με πέντε άλλους απέκρουσε σειρά τουρκικών επιθέσεων. Τελικά η ομάδα αυτή, κατόρθωσε να εξαναγκάσει τους τούρκους του Μιντζελίου σε άτακτη υποχώρηση και να δώσει τηλεφωνικώς τις πιο πολύτιμες πληροφορίες για την ΤΟΥΡΔΥΚ στον Ταξίαρχο Περίδη, διοικητή του Τριμερούς Στρατηγείου, που διοικούσε, σύμφωνα με τις συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου, τον Κυπριακό στρατό, την ΕΛΔΥΚ και την ΤΟΥΡΔΥΚ.

Η κατάσταση στην Ομορφίτα ήταν η χειρότερη από όλα τα προάστεια. Στο σωματείο Αγίος Δημητριάδης υπήρχε μια διμοιρία, υπό την αρχηγία του ανθυπολοχαγού του Κυπριακού Στρατού Γεωργίου Ολύμπιου, με υπαρχηγό τον Ανδρέα Γιασουμή.

Ο Ολύμπιος και οι άνδρες του υπάγονταν στην Ένωση Αγωνιστών Λευκωσίας και ήταν από διημέρου αποκλεισμένοι από όλες τις πλευρές. Η έλλειψη

πυρομαχικών και τροφίμων έκαναν προβληματική τη θέση τους. Οι δυο τελευταίοι μάταια τηλεφώνουσαν και ζητούσαν ενισχύσεις. Οι τούρκοι τους περιέσφιγγαν από παντού. Και όμως αυτοί αγωνίζονταν εγκλωβισμένοι στο οίκημα του Αγίου Δημητρίου βαλλόμενοι από τους τρομοκράτες από πολλά σημεία. Αυτοί όμως έρριχναν σποραδικά για να οικονομούν τα ελάχιστα πυρομαχικά τους.

Άλλο σημείο αντίστασης στην Ομορφίτα ήταν οι Πολυκατοικίες της Ομορφίτας, όπου μια δράκα από αστυνομικούς αμύνονταν αποκλεισμένοι και αυτοί από παντού.

Απέναντι από την Ομορφίτα, στο Καϊμακλί βρίσκονταν μερικά φυλάκια εξοπλισμένα με ένα μπρεν μερικά τυφέκια και κυνηγετικά όπλα και δέχονταν τα πυρά των τούρκων από καλώς οχυρωμένες θέσεις σε διάφορα κτίρια της Ομορφίτας και τις Μάντρες των βοσκών στα σύνορα Ομορφίτας-Καϊμακλίου.

Η κατάσταση στην περιοχή αυτή συνεχώς έβαινε προς το χειρότερο. Οι τούρκοι κυριάρχησαν πλήρως στο προάστειο αυτό, με μόνες εστίες αντίστασης τα σημεία που προανέφερα.

Με πήραν στο τηλέφωνο από το Αρχηγείο και μου ζήτησαν να ετοιμάσω το τμήμα μου για να αναχωρήσουμε στην Ομορφίτα. Ενώ το τμήμα θα ετοιμαζόταν για να αναχωρήσει για την πρώτη γραμμή, ανέφερε η διαταγή, εσύ να μεταβείς στην οδό Κύκκου, στο πρώην σπίτι του Υπουργού Εσωτερικών Πολύκαρπου Γιωρκάτζη, όπου θα σου δοθούν όπλα, πυρομαχικά και θα σου αναπτύξει ο κύριος Τριανταφυλλόπουλος το σχέδιο.

Μόλις πήρα τη διαταγή κάλεσα τον Πραξιτέλη Βογαζιανό (Πραξή) και τον Κώστα Νικήτα από τον Πύργο Τυλληρίας και τους ανέθεσα να ετοιμάσουν το τμήμα. Μέχρι να επιστρέψω από το υπαρχηγείο τους είπα, το τμήμα πρέπει να είναι έτοιμο για αναχώρηση.

Πήγα στην οδό Κύκκου, στο σπίτι του κ. Γιωρκάτζη που ήταν το υπαρχηγείο Λευκωσίας. Εκεί ήταν συγκεντρωμένα πολλά άτομα. Ο κύριος

Τριανταφυλλόπουλος βρισκόταν σε ένα γραφείο του οποίου οι τοίχοι ήταν καλυμμένοι με χάρτες. Του ανέφερα για τη διαταγή που πήρα. Μου είπε να περιμένω για λίγο. Μετά από μισή ώρα με πήρε στο τηλέφωνο ο Διοικητής της ΕΛΔΥΚ κ. Τζουβελέκης και με έξαλλο και θυμωμένο ύφος με ρώτησε: "Έτσι είναι οι παληκαριές σου; Αρνείσαι να πας στην Ομορφίτα; Φοβήθηκες βρε;"

Αναστατώθηκα. Δεν περίμενα τέτοιο πράγμα. "Ποιος σας είπε τέτοιο πράγμα κύριε διοικητά", ρώτησα με τη σειρά μου. "Εγώ περιμένω εδώ να μου δώσουν τα όπλα και θα πάω μάλιστα αυτοπροσώπως. Κύριε Διοικητά τί συμβαίνει, εξηγείστε μου" τον παρακάλεσα. " Α, έτσι είναι", μου απάντησε, "δεν πειράζει που σε ύβρισα. Κάποιος απ' εκεί τηλεφώνησε στο Αρχηγείο ότι αρνείσαι να πας στην Ομορφίτα και ότι έχεις φοβηθείς. Α τον παλιάνθρωπο".

"Σας παρακαλώ κύριε Διοικητά, πείτε μου ποιος τηλεφώνησε το ψεύδος αυτό". " Ασε τα να πάνε στο διάβολο" μου απάντησε. " Ασε τους να κύριε Σαμψών, ο κόσμος καίγεται και αυτοί εξακολουθούν τις ατιμίες τους. Δεν θα σου πω ποιος τηλεφώνησε για να μη γίνει σκοτωμός εκεί. Ας τους να πάνε στο διάβολο" και διέκοψε τη συζήτηση.

Εσπευσα αμέσως στο γραφείο του κ. Τριανταφυλλόπουλου. Του ανέφερα τα συμβάντα και εκείνος ξεπλάγη γι' αυτό. Ο κ. Τριανταφυλλόπουλος μου έδωσε δέκα τυφέκια με τις ανάλογες σφαίρες, έντεκα χειροβομβίδες ΜΚ2, λίγες σφαίρες του μπρεν και μου εξήγησε το σχέδιο δράσεως που έφερε από το Αρχηγείο ο κ. Τάσος Παναγίδης- μετέπειτα Υπατος Αρμοστής της Δημοκρατίας στο Λονδίνο.

Μου είπε ότι θα εξαπολυθεί γενική επίθεση. Δυο λόχοι του Τάσου Μάρκου θα κατευθυνθούν στην καρδιά του τουρκικού τομέα, οι ομάδες του Λυσσαρίδη θα κτυπήσουν στην περιοχή του ξενοδοχείου Κορνάρο, στην περιοχή των Κεντρικών Φυλακών και του Γυμνασίου Παλλουριώτισας. Εσύ θα κτυπήσεις στην

Ομορφίτα και να απελευθέρωσεις τον Ολύμπιο, ενώ ο Λόχος του Μασωνίδη θα έλθει στην Ομορφίτα να σε ενισχύσει. Πήγαινε και ο Θεός μαζί σου.

Πήρα τα όπλα και μέσα σε ελάχιστα λεπτά έφθασα στο Στρόβολο. Το τμήμα ήταν έτοιμο. Είχαμε δυο μπρεν, 6 τόμσον και στεν, 2 μαρσίπ, τυφέκια και αυτόματα κυπριακής κατασκευής. Σύνολο ανδρών που θα έπαιρναν μέρος στην επιχείρηση 41.

Αφού διανεμήθηκαν τα όπλα και τα πυρομαχικά μίλησα στο συγκεντρωμένο τμήμα. Τους ανέπτυξα τους σκοπούς του αγώνα και τους κάλεσα να υπερβάλουν εαυτούς για να νικήσουμε. " Η νίκη θα στέψει τα όπλα μας, ζήτω ο Εθνάρχης Μακάριος, ζήτω η Ένωση", είπα. "Καλό βόλι " ήταν η απάντηση των μαχητών.

Πριν ανεβούμε στα αυτοκίνητα τους είπα και τα εξής:

"Αδέλφια. Εάν πάω μπροστά εγώ και οι αξιωματικοί σας Πραξής, Νικήτας και Πάμπος Κακουλλής, να πηγαίνετε κι εσείς. Εάν όχι, να μην πάτε ούτε κι εσείς. Υπόσχομαι πως θα πάμε μπροστά και θα νικήσουμε. Θα επιστρέψουμε όλοι, να είστε σίγουροι".

Οι άνδρες άρχισαν να ζητωκραυγάζουν και να ψάλλουν τον Εθνικό Ύμνο. Μπήκαμε στα αυτοκίνητα και ξεκινήσαμε. Οι συγκεντρωμένοι κάτοικοι Στροβόλου και άλλοι μας κατευόδωσαν με ευχές και με δάκρυα ενθουσιασμού στα μάτια. Απ όπου περνούσαμε ο κόσμος βρισκόταν έξω από τα σπίτια του και μας χειροκροτούσε και μας ευχόταν "στο καλό και καλή τύχη".

Βρισκόμουν στο πρώτο ανοικτό "Λαντ- Ρόβερ" με το τόμσον στο χέρι. Δίπλα μου καθόταν ο Πάμπος Ζαΐμας και ο Αντιωνάκης Καραϊσκος, και οι δυο από το Στρόβολο, ο Πάμπος Κακουλλής από τη Λευκωσία, ο Πραξής Βογαζιανός και άλλοι. Ακολουθούσαν τα άλλα αυτοκίνητα με τους άλλους άνδρες.

Πρώτος σταθμός μας το σωματείο Αχιλλέας Καϊμακλίου. Εκεί βρίσκονταν συγκεντρωμένοι εκατοντάδες άνδρες, γυναίκες και παιδιά. Με

υποδέχθηκαν με πραγματική χαρά και ανακούφιση. Συνάντησα τον υπεύθυνο Άκη Καρυδά και το Νίκο Μουσιούττα, οι οποίοι μου ανέλυσαν την κατάσταση στην περιοχή. Μου έδωσαν τον αγωνιστή Χαζηπαύλου, ο οποίος μας οδήγησε μέχρι το σπίτι του κ. Κουρσουμπά, όπου στάθμευσε το τμήμα.

Ο νεαρός οδηγός μας, ο Βογαζιανός, ο Νικήτας κι εγώ προσπαθήσαμε να πλησιάσουμε το κτίριο του εργοστασίου παγωτών Ρέτζις για να κατοπτεύσουμε την περιοχή. Χαλασμός κόσμου γύρω μας.

Συρόμενοι φθάσαμε στο κτίριο του εργοστασίου και το παραπλεύρως σπίτι, όπου υπήρχαν τέσσερις άνδρες οχυρωμένοι και οπλισμένοι με ένα αυτόματο και τρία τυφέκια. Αυτή ήταν η άμυνα της περιοχής.

Αφού μελετήσαμε την κατάσταση για λίγο αποφάσισα να εξαπολύσουμε κατά μέτωπο επίθεση.

Κάλεσα τότε και τον παλαιό αρχηγό ανταρτικών ομάδων της ΕΟΚΑ Ανδρέα Πολυβίου, φοιτητή, ο οποίος έσπευσε να με ενισχύσει ευθύς μόλις έφθασε την προηγούμενη στην Κύπρο από την Αθήνα για να τελέσει τους γάμους του.

Η άποψη του Ανδρέα Πολυβίου, σαν παλιού μαχητή, θα είχε αποφασιστική βαρύτητα. Αφού του εξήγησα το σχέδιο, μου απάντησε: "Ορθά, ο θεός θα μας βοηθήσει".

Ανέθεσα σ' αυτόν την ευθύνη του ενός μπρεν και τον διέταξα να το τοποθετήσει στη στέγη της οικίας του κ. Πρωτοπαπά, διευθυντή του Ρέτζις, το οποίο ήταν το ψηλότερο κτίριο στην περιοχή. Ο Ανδρέας Πολυβίου, μαζί με το Γιάννη Κίτσιο, από τον Καραβά, αφήρεσαν τα κεραμίδια του σπιτιού και βγήκαν στη στέγη. Τοποθέτησαν το μπρεν στην καπνοδόχο και μέσα σε ελάχιστα λεπτά είμαστε έτοιμοι για την επίθεση.

Ενώ εξηγούσα στους άνδρες πως θα διεξαγόταν η επίθεση έφθασαν εκεί και ο ανθυπαστυνόμος Νίκος Σοφοκλέους, ο Λοχίας Αυγουστής Ευσταθίου και ο αστυφύλακας Π. Κόκκινος, οι οποίοι ενώθηκαν μαζί μας.

Σε απόσταση εκατόν πενήντα περίπου μέτρων

βρίσκονταν μπροστά μας τα πρώτα σπίτια, τα οποία έπρεπε να καταλάβουμε. Η απόσταση αυτή έπρεπε να καλυφθεί μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, διότι το έδαφος ήταν εντελώς ομαλό και ακάλυπτο, χωρίς δένδρα ή ο,τιδήποτε άλλο για να χρησιμοποιηθεί ως κάλυψη για την πρώτη μας επίθεση.

Οι μαχητές ανέμεναν το σύνθημα της επίθεσης. Επικεφαλής της πρώτης ομάδας ήταν ο Πραξής Βογιαζιανός, της δεύτερης ο Κώστας Νικήτας και της τρίτης ο Πάμπος Κακουλλής.

Διέταξα τότε τον Ανδρέα Πολυβίου και το Γιάννη Κίτσιο να αρχίσουν να βάλλουν με το μπρεν προς όλες τις τουρκικές εστίες πολυβόλων αδιάκοπα για να καλυφθεί η επίθεση.

Το πολυβόλο μας άρχισε αμέσως να ξερνά καυτό μολίβι και φωτιά εναντίον των τρομοκρατών. Τέσσερις αστυνομικοί, οι οποίοι βρίσκονταν κοντά μας άρχισαν να πυροβολούν με τα τυφέκια τους εναντίον των τουρκικών πολυβολείων. Ήταν η 3η απογευματινή της παμαμονής των Χριστουγέννων του 1963. Εδωσα το σύνθημα της εξόρμησης:

- Εμπρός αδέρφια, η νίκη είναι δική μας.

Ήταν κάτι το αφάνταστο, κάτι το ονειρώδες. Οι άνδρες όρμησαν ακάθεκτοι ως ημίθεοι, πραγματοποιώντας την πρώτη φάση της εκκαθάρισης της Ομορφίτας από τους τούρκους.

Με αισθήματα εθνικής περηφάνειας και αφάνταστου ενθουσιασμού όρμησα μπροστά μαζί με το Βογαζιανό, το Νικήτα και τον Κακουλλή.

Οι τούρκοι με καταϊγισμό πυρός, ματαίως προσπάθησαν να ανακόψουν την επίθεση μας. Οι σφαίρες των τουρκικών πολυβόλων και τυφεκίων σφύριζαν πάνω από τα κεφάλια μας. Οι μαχητές συνέχισαν τη θυελλώδη εξόρμηση τους κραυγάζοντας το όνομά μου "Σαμψών", "Σαμψών".

Σε λίγο η απόσταση των εκατόν πενήντα μέτρων προς τον πρώτο αντικειμενικό σκοπό μας, είχε καλυφθεί.

Ο Βογαζιανός με την ομάδα του κατέλαβε εύκολα

τη σειρά των σπιτιών, οι οποίες βρίσκονταν στην αριστερή πλευρά του δρόμου και ο Νικήτας κατέλαβε τα σπίτια που βρίσκονταν στη δεξιά πλευρά του δρόμου. Ο Κακουλλής, η ομάδα του, εγώ και ο υπασπιστής μου Πάμπος Ζαΐμας παραμείναμε στον ακάλυπτο χώρο μεταξύ των δυο σειρών σπιτιών και βάζαμε με τα όπλα μας εναντίον των τουρκικών θέσεων, για να δώσουμε χρόνο στην ομάδα του Νικήτα να οχυρωθεί μέσα στις κατοικίες που κατέλαβε. Οι τούρκοι έβαλλαν εναντίον μας με καταιγιστικά και θεριστικά πυρά, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Είχαν χάσει τη ψυχραιμία τους και μάλλον πυροβολούσαν στον αέρα. Εγώ ήμουν ακουμπισμένος σε ένα πάσσαλο της Ηλεκτρικής και έβαζα με ριπές με το τόμσον μου εναντίον των πολυβολείων της ψηλής τουρκικής οικίας με τα κίντρινα παράθυρα.

Τη στιγμή εκείνη άκουσα ένα απαίσιο θόρυβο ψηλά. Εστρεψα το βλέμμα προς τα εκεί και είδα κάτι σαν φωτιά που έπεφτε ενελώς δίπλα μας. Πήδηξα παραπλεύρως και σώθηκα ως εκ θαύματος. Προς στιγμή φαντάστηκα οτιδήποτε άλλο, εκτός από την πραγματικότητα. Νόμισα ότι οι τούρκοι χρησιμοποιούσαν φλογοβόλα. Ο Ζαΐμας έσπευσε δίπλα μου. "Είναι το σύρμα του ηλεκτρικού. Κόπηκε από τις σφαίρες. Φτηνά την γλύτωσα από το ηλεκτρικό ρεύμα", είπε.

Τη στιγμή εκείνη ένιωσα κάτι να μου καίει τα χέρια. Δεν έδωσα σημασία. Αργότερα όταν έληξαν οι μάχες διαπίστωσα ότι είχα τραυματισθεί και στα δυο χέρια από σφαιρίδια κυνηγετικού όπλου. Οι τούρκοι εκτός από τα βαρέα όπλα χρησιμοποιούσαν και κυνηγετικά. Η μικρή απόσταση που μας χώριζε και τα κυνηγετικά ήταν ιδεώδη αμυντικά όπλα.

Το μπρεν που χειριζόταν ο Ανδρέας Πολυβίου και ο Γιάννης Κίτσιος εξακολουθούσε να βάλλει αλύπητα εναντίον των τουρκικών θέσεων.

Στο μεταξύ οι άλλες δυο ομάδες είχαν αχυρωθεί πρόχειρα στις οικίες που είχαν καταλάβει. Ο 17χρονος χειριστής πολυβόλου μπρεν Φρίξος Γεωργίου

άρχισε να βάλλει εναντίον των τουρκικών οχυρωμένων θέσεων.

Ο Γεωργίου αποδείχθηκε άσσος στο σημάδι. Κτυπούσε εκεί που έπρεπε και όπως έπρεπε. Η θέση μας πλέον είχε εξασφαλισθεί. Οι Βογαζιανός και Νικήτας διέταξαν τις ομάδες τους να αρχίσουν πυρ. Πραγματικά τώρα οι πυροβολισμοί από τις τουρκικές θέσεις είχαν πολλαπλασιασθεί με τρομερή αποτελεσματικότητα.

Η πρώτη επίθεση ολοκληρώθηκε. Τότε διέταξα την ομάδα του Πάμπου Κακουλλή να εισέλθει μέσα στα σπίτια που είχαν καταληφθεί. Συρόμενοι στο έδαφος και πυροβολούντες εναντίον των τουρκικών θέσεων προωθηθήκαμε. Στο σπίτι που εισήλθα ο Βογαζιανός εργαζόταν πυρετωδώς για την οργάνωση της άμυνας.

Το πολυβόλο του Φρίξου Γεωργίου θέριζε κυριολεκτικά τα απέναντι τουρκικά φυλάκια. Ζήτησα αναφορά από όλες τις ομάδες για τυχόν απώλειες. Ο Βογαζιανός ανέφερε ότι η ομάδα του δεν είχε ούτε ένα τραυματία. Το ίδιο ανέφεραν σε λίγο και οι άλλοι δυο επικεφαλής των ομάδων Νικήτας και Κακουλής.

Η πρώτη μας επίθεση πέτυχε απόλυτα. Καταλήφθηκε ο αντιμειμενικός σκοπός, χωρίς οποιαδήποτε θύματα και απώλειες.

Ενοιωσα την ψυχή μου να πλημμυρίζει από πραγματικό ενθουσιασμό. Πετύχαμε την πρώτη μας νίκη, που θα αποδεικνυόταν η απαρχή της τελικής νίκης, χωρίς να θρηνύσουμε ούτε ένα συναγωνιστή μας. Δυστυχώς όμως, ήλθε δεύτερη αναφορά από το Νικήτα, ο οποίος ανέφερε: "Δυστυχώς τα περισσότερα από τα όπλα που μας δόθηκαν δεν λειτουργούν. Ανοιξα το ένα και διαπίστωσα ότι δεν έχει επικρουστήρα".

Μόλις πήρα τις αναφορές των υπευθύνων των ομάδων, διέταξα τη μια να κινηθεί αστραπιαία για την κατάληψη ή την καταστροφή των τουρκικών φυλακίων που βρίσκονταν απέναντι μας.

Δέκα άνδρες όρμησαν αμέσως προς τα τουρκικά φυλάκια. Θα ήταν η 4.30 απογευματινή της παραμονής των Χριστουγέννων. Υπήρχε ακόμη αρκετό φως. Οι

τούρκοι απάντησαν με θεριστικά πυρά. Τα τουρκικά πολυβόλα ξερνούσαν φωτιά και ατσάλι. Τα μπρν μας απάντησαν με την ίδια σφοδρότητα.

Προσπαθούσαμε με όλες μας τις δυνάμεις να καλύψουμε τη νέα εξόρμηση προς τα τουρκικά πολυβολεία.

Οι τούρκοι με υπέρτερον οπλισμό και ανθρώπινο υλικό έκαναν πραγματικό φράγμα πυρός. Οι δέκα πολεμιστές συρόμενοι με την κοιλιά στο έδαφος πλησίασαν τις τουρκικές θέσεις. Σε λίγο όμως οι τούρκοι εξαπέλυσαν τρομερή αντεπίθεση. Οι δέκα άνδρες κατηλώθηκαν. Η θέση τους ήταν κρίσιμη. Τους φώναξα με όλη τη δύναμη των πνευμόνων μου: " Εμπρός παιδιά, θα νικήσουμε". Δυο από αυτούς καλυπτόμενοι από τους υπόλοιπους ξεκόλλησαν κυριολεκτικά από το έδαφος και συρόμενοι έφθασαν κάτω από τις μπούκες των τουρκικών πολυβολείων. Ξαφνικά και οι δυο σηκώθηκαν και ακούμπησαν τη ράχη τους προς τον τοίχο των τουρκικών οχυρωμένων οικιών. Ήσαν μαθητές Γυμνασίου, αλλά φάνταζαν σαν τιτάνες.

Σε λίγα δευτερόλεπτα ακούστηκαν οι εκρήξεις των χειροβομβίδων που έρριψαν οι δυο μαθητές μέσα στα τουρκικά πολυβολεία. Τρομοκράτες και όπλα έγιναν κομμάτια. Εμείς στο μεταξύ είχαμε σταματήσει τους πυρβολισμούς για να μην κτυπήσουμε τους δικούς μας. Οι τούρκοι προς στιγμή πανικοβλήθηκαν. Οι υπόλοιποι οκτώ της ομάδας όρμησαν προς τα τουρκικά πολυβολεία που είχαν ανατιναχθεί.

Την ίδια στιγμή οι τούρκοι εξαπέλυσαν νέα βίαιη αντεπίθεση. Η θέση της ομάδας ήταν κρίσιμη. Τα πυρομαχικά της ήταν ελάχιστα. Διέταξα οπισθοχώρηση στις θέσεις που είχαμε καταλάβει προηγουμένως. Με καταιγιστικό πυρ καλύψαμε την οπισθοχώρηση της ομάδας. Το φως μας δυσκόλευε πολύ. Οι άνδρες ήσαν καλά εκπαιδευμένοι στο νυκτερινό πόλεμο. Τελικά με χίλιους δυο κινδύνους η ομάδα επέστρεψε στις θέσεις που είχε καταλάβει προηγουμένως.

Τότε αποφάσισα όπως χρησιμοποίησω το σκοτάδι και διέταξα αναμονή μέχρι να σκοτεινιάσει. Έδωσα

όλες τις αναγκαίες οδηγίες προς τους ομαδάρχες και επιθεώρησα τους άνδρες στις διάφορες θέσεις τους. Αντιλήφθηκα στα πρόσωπα τους την απόφαση για τη νίκη και τη συντριβή της τουρκικής τρομοκρατίας.

Αυτοί οι άνδρες ήταν οι Χαμπής Ευσταθίου, Ανδρέας Παναγιώτου από τη Λευκωσία, Θύρσος Μακλόκλαντι, Ντίνος Μενελάου, Ντίνος Σπανός, Αβιβος Βασιλαράς, Χριστόδουλος Γαβριήλ, Γαβριήλ Καπετάνιος, Γεώργιος Κτηματίας, Κώστας Μανιάτης, Κόκος Κολοκάσης, Φρίξος Γεωργίου, Δημητράκης Μουστάκας, Αντωνάκης Καραϊσκος, Ερμής Βογαζιανός, Αντρος Ζεβλάρης, Ανδρέας Φαρμακάκης, Παναγής Καζαμίας, Γιάννης Αφαντίτης, Γιαννάκης Παπαδάμου, Λοΐζος Παπαδάμου, Αντρος Σωτηριάδης, Γεώργιος Σπύρου, Γεώργιος Κωνταντίνου, Ανδρέας Ευαγγέλου

Σ αυτή την εξόρμηση μας κάλυψαν επίσης και οι αστυνομικοί Ανδρέας Κακουλλής, Στέφος Ζαβρός και ο Λοχίας Καλλονάς.

Επέστρεψα στο κτίριο του Ρέτζις, όπου εγκαστέστησα το αρχηγείο μου. Πρώτη μου δουλειά ήταν να επικοινωνήσω με το Γενικό Αρχηγείο-Στρατηγείο, στο οποίο έδωσα αναφορά για τις πρώτες μας επιθέσεις.

Στη συνέχεια κάλεσα τον Ανδρέα Πολυβίου και του έδωσα νέες συγκεκριμένες οδηγίες και άρχισα να μελετώ το σχέδιο νέας επίθεσης εναντίον των τουρκικών οχυρώσεων και θέσεων. Βασικά θα διενεργούσαμε νυκτερινή επίθεση, εναντίον των τούρκων. Κάλεσα ξανά το Αρχηγείο και ζήτησα πολεμοφόδια και όπλα. Αnéφερα για τα τυφέκια, τα οποία δεν λειτουργούσαν. Μου υποσχέθηκαν ότι θα απέστειλλαν ενισχύσεις.

Αnéφερα επίσης ότι ετοιμάζομαι για νυκτερινή επίθεση και ότι χρειαζόμαστε πολεμοφόδια και όπλα.

Υστερα πήρα στο τηλέφωνο το Γεώργιο Ολύμπιο και τον Ανδρέα Γιασουμή στον Άγιο Δημητριανό.

Ο Ολύμπιος έκλαιε από τη χαρά του. "Τρεις μέρες", είπε ο Ολύμπιος, " ζητούμε ενισχύσεις.

Δυστυχώς όμως κανένας δεν ενδιαφέρθηκε. Δόξα τω Θεώ που ήλθες στην Ομορφίτα. Δεν έχουμε σχεδόν καθόλου πυρομαχικά και από χθες δεν βάλουμε τίποτα στο στόμα μας. Θα κρατήσουμε μέχρι να μας ελευθερώσετε".

Τον διαβεβαίωσα ότι θα κάνουμε το παν και θα πέσουμε όλοι, εν ανάγκη, για να άρουμε τον αποκλεισμό τους και να ελευθερώσουμε ολόκληρη την Ομορφίτα.

Σε λίγο με ειδοποίησαν ότι ο Λουκής Παπαστράτης, ο Λέας Ιωαννίδης και ο Φοίβος Φιλιππίδης, όλοι μέλη του σωματείου Τραστ ήλθαν εθελοντικά με τα όπλα τους για να μας βοηθήσουν. Τους έστειλα αμέσως να παρουσιασθούν στον Πραξιτέλη Βογαζιανό. Στο μεταξύ ετοίμασα το σχέδιο για τη νυκτερινή επίθεση.

Σύμφωνα με το σχέδιο θα εξαπολύαμε νυκτερινή επίθεση εναντίον των θέσεων των τούρκων που ήσαν καλά οχυρωμένες. Την επίθεση θα διενεργούσαν και οι τρεις ομάδες. Στις νυκτερινές αυτές επιχειρήσεις θα λάμβαναν μέρος και όσοι είχαν έλθει για να μας βοηθήσουν όπως η τετραμελής ομάδα του Τραστ και ο Ανδρέας Νικολάου από την Αγλαντζιά, ο οποίος σκοτώθηκε την επομένη, ημέρα των Χριστουγέννων.

Διαβίβασα τις οδηγίες για τη νυκτερινή επίθεση στους αρχηγούς των ομάδων με τον αγγελιαφόρο μου. Μετά επισκέφθηκα το σπίτι του αγωνιστή Γρηγόρη Λουκά Γρηγορά, (συγκρατούμενου του Νίκου Σαμψών στις αγγλικές φυλακές) με τον οποίο είχα σύσκεψη. Στη συνέχεια συνάντησα το Νίκο Μουσιούττα. Και οι δυο είχαν προσφέρει πολλά στον αγώνα αυτό.

Με το Νίκο Μουσιούττα ανταλλάξαμε απόψεις για την κατάσταση στην περιοχή. Πριν επιστρέψω στο Ρέτζις επισκέφθηκα το σωματείο Αχιλλέας Καϊμακλίου, όπου συνάντησα τον Ακη Καρυδά από τον οποίο ζήτησα πυρομαχικά.

Μου παραχώρησε γύρω στις χίλιες σφαίρες τις οποίες μετέφερα αμέσως στα τμήματά μου στην πρώτη γραμμή.

Στη συνέχεια τηλεφώνησα στο Αρχηγείο και ζήτησα ενισχύσεις. Η απάντηση ήταν:

- Μην ανησυχείς, θα σου στείλουμε.

- Η ώρα είναι 9 το βράδυ. Σας ζήτησα από το απόγευμα. Πώς θα διενεργήσω τις επιχειρήσεις χωρίς πυρομαχικά, όπλα και ενισχύσεις;

- Μην ανησυχείς θα σου στείλουμε. Τώρα διεξάγονται συνεννοήσεις μεταξύ Οσμάν Ορέκ και Γλαύκου Κληρίδη για επίτευξη εκεχειρίας. Μετά τις συνομιλίες αυτές, αν δεν συμφωνήσουν, τότε να είσαι βέβαιος ότι θα σε ενισχύσουμε.

- Οχι κύριοι. Αυτό είναι απαράδεκτο. Πρέπει να με ενισχύσετε ανεξάρτητα από την έκβαση των συνομιλιών. Διότι αν ναυαγήσουν, και μέχρι να έλθουν οι ενισχύσεις πιθανόν να χάσουμε το παιγνίδι. Πρέπει να είμαστε έτοιμοι από τώρα για κάθε ενδεχόμενο.

Φυσικά απέκρυψα το γεγονός ότι ο Άκης Καρυδάς μου είχε δώσει πυρομαχικά. Δεν το ανέφερα διότι εάν τους έλεγα ήμουν βέβαιος ότι πυρομαχικά δεν θα έπαιρνα. Μόλις έκλεισα το τηλέφωνο με το Αρχηγείο και ενώ ετοιμαζόμουν να μεταβώ στην ομάδα του Βογαζιανού ακούστηκαν πυροβολισμοί και εκρήξεις χειροβομβίδων. Σε λίγο ειδοποιήθηκα ότι οι Τούρκοι εξαπέλυσαν επίθεση.

Η τουρκική επίθεση ήταν βιαιότατη και απέβλεπε στην ανακατάληψη της κατηκημένης περιοχής της Ομορφίτας, την οποία καταλάβαμε από αυτούς ύστερα από σκληρό αγώνα. Διέταξα αμέσως τις ομάδες όπως αποκρούσουν την τουρκική επίθεση, αλλά να μην κάνουν σπατάλη στα πυρομαχικά.

- Κτυπάτε στο ψαχνό, ήταν η διαταγή μου.

Επίσης διέταξα τον Ανδρέα Πολυβίου να κτυπήσει τις τουρκικές θέσεις και το έδαφος μπροστά τους με θεριστικά πυρά ώστε να αναχατισθεί η εξόρμηση των τούρκων.

Τη στιγμή εκείνη κτύπησε το τηλέφωνο μου. Ρώτησα ποιος ομιλεί και μου απάντησε ότι ήταν ο αγωνιστής Αντωνάκης Μιχαήλ από την Ομορφίτα,

ομαδάρχης των ελεύθερων πολιορκημένων στο οίκημα του σωματείου Άγιος Δημητριάδης.

"Οι τούρκοι", μου είπε, "μας βάζουν με καταιγιστικά πυρά, από πολλές διευθύνσεις και περισσότερο από το σύλλογο Σκουτάρ και τον αστυνομικό σταθμό. Η θέση μας είναι επικίνδυνη γιατί αγαπητέ Σαμπών, δεν έχουμε πυρομαχικά".

"Θάρρος λεβέντες", απάντησα. "Ρίχνετε μια, μια σφαίρα. Θα τους επιτεθούμε και θα αναγκασθούν να στρέψουν τη προσοχή τους σε μας. Ο θεός είναι με όλους μας.

Πήρα αμέσως στο τηλέφωνο το Αρχηγείο και ανέφερα για την τουρκική επίθεση εναντίον των θέσεων των υπερασπιστών του Αγίου Δημητριάδου. Επίσης ρώτησα για τα πυρομαχικά και όπλα ως και για το λόχο, που σύμφωνα με το σχέδιο, θα μας βοηθούσε.

- Πού είναι ο Λόχος, ρώτησα.

- Μα πώς είναι δυνατό να επιτεθούν οι τούρκοι, αφού συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις Κληρίδη-Ορέκ; Μήπως εσύ άρχισες πρώτος;

- Ο θεός να σας δώσει την υγεία σας κύριοι. Οι τούρκοι προσπαθούν να μας σφάξουν και σεις ρωτάτε πώς είναι δυνατό να επιτεθούν; Ελάστε εδώ για να δείτε μόνοι σας τί γίνεται. Εύκολα απ εκεί που είστε να λέγετε ότι σας καπνίσει. Στείλτε τουλάχιστον πυρομαχικά διότι θα πάρετε κόσμο στο λαιμό σας.

- Καλά, καλά μη φωνάζεις. Θα συνεδριάσουμε να δούμε τί θα γίνει.

Το τηλέφωνο έκλεισε.

Στο μεταξύ ήλθε και με βρήκε ο αγωνιστής Χριστόφορος Πολυβίου, αδελφός του Ανδρέα Πολυβίου. Μόλις έκλεισε το τηλέφωνο παρουσιάστηκε και μου ζήτησε να πολεμήσει μαζί μας. "Εμαθα ότι ο αδελφός μου βρίσκεται μαζί σου και ήλθα κι εγώ". Τον ευχαρίστησα για την εθελοντική του προσφορά και του είπα να παραμείνει πλάϊ μου.

Η τουρκική επίθεση είχε στο μεταξύ ανακοπεί από τα εύστοχα πυρά μας. Ο Γιάννης Κίτσιος θέρισε κυριολεκτικά με το μπρεν μια τουρκική ομάδα που

κινείτο στις στέγες προς τις θέσεις μας. Οι πυροβολισμοί όμως συνεχιζόντουσαν και από τις δυο πλευρές με εξαιρετική σφοδρότητα. Οι τούρκοι διέπραξαν θανάσιμο λάθος τακτικής εξαπολύοντας την επίθεσή τους. Δεν εκμεταλλεύθηκαν τον παράγοντα του σκότους και αντί να προχωρήσουν αθόρυβα προς τις θέσεις μας, άρχισαν να πυροβολούν με καταγιγιστικά πυρά. Αποκρούσαμε χωρίς δυσκολία την επίθεσή τους.

Οι χιλιάδες των σφαιρών τις οποίες έρριψαν κατά τη διάρκεια της αντεπίθεσης τους εκείνης, οι τούρκοι έδειξαν ότι διακατέχονταν από φόβο χωρίς προηγούμενο. Σιγά, σιγά, οι πυροβολισμοί και από τις δυο πλευρές άρχισαν να σταματούν. Σε λίγο επικράτησε νεκρική σιγή.

Ήταν καιρός να δοθεί ένα μάθημα στους τούρκους. Μάθημα σκληρό, το οποίο θα κατέρριπτε τελείως το ήθικό τους. Η νυκτερινή επίθεση που είχε σχεδιασθεί θα άρχιζε σε λίγο. Νυκτερινή όμως καταδρομική επιχείρηση εκατόν τοις εκατόν. Οι άνδρες μου ήταν καλά εκπαιδευμένοι στο νυκτερινό καταδρομικό πόλεμο. Αθόρυβα μπορούσαν να πλησιάσουν οποιοδήποτε στόχο και να επιφέρουν τρομερά κτυπήματα εναντίον του εχθρού.

Πήγα στην οικία όπου βρισκόταν ο Βογαζιανός. Κάλεσα και τους υπόλοιπους ομαδάρχες. Τους εξήγησα το σχέδιο για μια ακόμη φορά. Σε λίγο δυο, δυο οι καταδρομείς γλύστρισαν μέσα στο σκοτάδι. Η μια μετά την άλλη, οι διμελείς ομάδες ξεκινούσαν για τα τουρκικά πολυβολεία, οπλισμένοι με τα αυτόματα όπλα τους, περίστροφα, χειροβομβίδες, μαχαίρια και τσεκούρια. Οι Ανδρέας Δραγούμης, Κωστάκης Ηλιάδης, Ανδρέας Χριστοφίδης, Μιχαλάκης Ιωαννίδης, Γλαύκος Γρηγορίου, Γιαννάκης Λοΐζου, Τάκης Κουνναφής και ο Ανδρουλλος, που μιλούσε άπταιστα την τουρκική, Κόκος Κολοκάσης, Δημητράκης Μουστάκας, Ντίνος Μενελάου, Ντίνος Σπανός, οι αδελφοί Γιαννάκης και Λοΐζος Παπαδάμου, Γεώργιος Κτηματίας, Άβιβος Βασιλαράς, Παναής Καζαμίας, Γιάννης Αφαντίτης,

Πάμπος Κακουλλής, Ανδρέας Ευαγγέλου, Γεώργιος Κωνσταντίνου και Χαράλαμπος Πρεζετός από την Ελλάδα, σιωπηλά και εντελώς αθόρυβα χάθηκαν στο σκοτάδι. Λες και τους είχε καπνίσει η νύκτα.

Κάθε ομάδα τράβηξε για τον προκαθορισθέντα στόχο της. Συρόμενοι στο έδαφος και με βηματισμό γάτας πλησίαζαν στις τουρκικές θέσεις και τα πολυβολεία των τούρκων που δεν αντιλήφθηκαν το παραμικρό. Οι καταδομείς αργά, αργά πλησίαζαν στους τούρκους οι οποίοι βρίσκονταν στις οχυρωμένες θέσεις τους δεν περίμεναν τέτοιου είδους επίθεση. Το πολύ που θα περίμεναν ήταν πυροβολισμοί και χωρίς κινήσεις επίθεσης. Πού να φαντασθούν τι τους περίμενε σε λίγο.

Οι διμελείς ομάδες πλησίαζαν αργά μεν, αλλά σταθερά προς τον αντικειμενικό τους σκοπό, χωρίς να γίνονται αντιληπτοί. Ξαφνικά την απόλυτη ησυχία της νύκτας, συντάραξαν οι εκρήξεις των χειροβομβίδων και οι κροταλισμοί των αυτομάτων όπλων καθώς άρχιζε η επίθεση. Οι μαχητές αφού πλησίασαν αθόρυβα στα τουρκικά φυλάκια έρριχναν τις χειροβομβίδες τους και άνοιγαν πυρ με τα αυτόματα όπλα τους από απόσταση ενός μέτρου, μέσα στις τουρκικές οχυρωμένες θέσεις.

Οι λάμψεις από τις εκρήξεις και τους πυροβολισμούς φάνταζαν μέσα στο βαθύ σκοτάδι της νύκτας. Τα τσεκούρια έσπαζαν τις πόρτες και τα παράθυρα των οχυρωμένων τουρκικών σπιτιών. Οι μαχητές μου ορμούσαν ακάθεκτοι μέσα στις τουρκικές θέσεις και φυλάκια. Η σύγκρουση ήταν άνευ προηγουμένου.

Μέσα στα τουρκικά φυλάκια και στις οχυρωμένες θέσεις των τούρκων διεξαγόταν τιτάνια συγκρούση σώμα με σώμα. Οι διμελείς ομάδες καταδρομέων αντιμετώπιζαν πολυάριθμους τούρκους, οι οποίοι μη γνωρίζοντας την αριθμητική δύναμη των επιτιθεμένων, ύστερα από σύντομη αντίσταση, τρέπονταν σε φυγή, κραυγάζοντας "Σαμψών γκελντί, Σαμψών γκελντί" (ήλθε ο Σαμψών, ήλθε ο Σαμψών)

εγκαταλείποντες τα οχυρά και τις θέσεις τους.

Το ένα ύστερα από το άλλο, τα τουρκικά φυλάκια έπεφταν στα χέρια μας. Οι επιδρομείς μου, στο πέρασμα τους κατέστρεφαν τα τουρκικά φυλάκια και συνετρίβαν την αντίσταση των εχθρικών δυνάμεων. Οι κραυγές των τούρκων " Σαμψών γκελντί" ακούονταν πλέον ευκρινώς σε όλη την περιοχή της Ομορφίτας-Καϊμακλίου. Η πάλη συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση. Οι μαχητές μου κυνηγούσαν τους τούρκους παντού: Στις στέγες των οικιών διεξήχθησαν συγκρούσεις άνευ προηγουμένου. Το σκοτάδι προστάτευε την επίθεση μας. Οι καλώς εκπαιδευθέντες στο νυκτερινό καταδρομικό πόλεμο άνδρες μου αποδείχθηκαν ακαταμάχητοι. Οι τούρκοι δεν μπορούσαν να προβάλουν την απαιτούμενη αντίσταση για να ανακόψουν την επίθεση μας. Μόνο όσοι έζησαν τα γεγονότα αυτά της Ομορφίτας μπορούν να εξιστορήσουν το έπος αυτό, το οποίο συγκρίνεται με οποιαδήποτε ένδοξη σελίδα της ελληνικής Ιστορίας. Στη νυκτερινή αυτή σύγκρουση μερικά από τα αυτόματα κυπριακής κατασκευής δεν λειτούργησαν ομαλά. Ωστόσο οι καταδρομείς δεν απογοητεύθηκαν καθόλου. Χρησιμοποίησαν τα μαχαίρια και τις αξίνες τους, τα πιστόλια τους και πολλές φορές, όταν η σύγκρουση έφθανε στο σημείο να γίνεται πάλη σώμα με σώμα, έθεταν σε εφαρμογή όλες τις λαβές και την τεχνική της πάλης ζίου ζίτσου που είχαν διδαχθεί κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους και έθεταν εύκολα εκτός μάχης τους αντιπάλους τους.

Η νίκη μας είχε εξασφαλισθεί άνετα. Η θυελλώδης νυκτερινή καταδρομή πέτυχε απόλυτα.

Ενώ η καταδίωξη των τούρκων συνεχιζόταν ο Χριστόφορος Πολυβίου με ειδοποίησε ότι με ζητούσε το Αρχηγείο στο τηλέφωνο. Σε λίγο επικοινωνούσα μαζί του. Πριν αναφέρω για την επιτυχή επιχείρηση, η οποία εκείνη τη στιγμή συνέτριβε τους τούρκους μου λέχθηκαν τα ακόλουθα:

- Αμάν, τί κάνεις εκεί κάτω. Σταμάτα αμέσως. Κλείσαμε εκχειρίρα με τους Τούρκους.

Απάντησα:

- Τί θα πει εκεχειρία, οι Τούρκοι τόβαλαν στα πόδια. Κλαίουν και οδύρονται. Είναι ευκαιρία τώρα να πάρουμε όλη την Ομορφίτα. Στείλτε μου πυρομαχικά και μέχρι το πρωί θα φθάσω στο Κιόνελλι. Οι τούρκοι συντρίβονται αυτή τη στιγμή, φωνάζουν "Σαμψών γκελιτί" και τρέχουν σαν κυνηγημένα σκυλιά. Ακούστε κύριοι, στείλτε πυρομαχικά και όπλα. Στείλτε και το λόχο που μου είπατε ότι θα ερχόταν να μας βοηθήσει.

Αυτά είπα στο Αρχηγείο.

- Κύριε Σαμψών, είπες εκείνα που ήθελες να πεις. Τώρα άκουσε. Είναι διαταγή να σταματήσεις αμέσως τις εχθροπραξίες. Κλείσαμε εκεχειρία. Να αποσυρθείς στις θέσεις που κατείχες. Είναι διαταγή.

- Μα κύριε.

- Δεν έχει μα και ξεμά, η διαταγή είναι διαταγή και οφείλεις να πειθαρχήσεις. Οι τούρκοι υποσχέθηκαν να κρατήσουν την εκεχειρία. Θα την τηρήσουμε πρώτοι εμείς για να δείξουμε την καλή μας θέληση.

- Μα κύριοι, στείλτε μου τουλάχιστον πυρομαχικά.

- Αν σου στείλουμε τώρα πυρομαχικά θα μας σπάσεις την εκεχειρία. Αν οι τούρκοι παραβιάσουν την εκεχειρία τότε θα σου στείλουμε.

Έτσι έκλεισε η τηλεφωνική επικοινωνία με το Αρχηγείο της οργάνωσης. Πήρα τότε στο τηλέφωνο το υπαρχηγείο Λευκωσίας και μου απάντησε ο αγωνιστής Πέτρος Κοντοπύργου. Με συγχάρηκε για τις επιτυχίες του τμήματός μου στην Ομορφίτα. Του ανέφερα ότι έχω έλλειψη πυρομαχικών και τον παρακαλέσα να μεσολαβήσει στο Αρχηγείο. Του ανέφερα επίσης για τη διαταγή που πήρα για εκεχειρία. Δυστυχώς, μου απάντησε, κλείστηκε εκεχειρία και πήρα κι εγώ τέτοια διαταγή. Τί να γίνει;

Έτσι διέταξα κατάπαυση του πυρός. Διέταξα επίσης την αποχώρηση των δυνάμεών μου από τις προκεχωρημένες θέσεις, τις οποίες είχαν καταλάβει.

Διέταξα να κρατήσουμε μόνο τις θέσεις που είχαμε καταλάβει και βρίσκονταν μπροστά από τις δικές μας. Επίσης έδωσα οδηγίες να κρατήσουμε και όλες τις τουρκικές οικίες της γύρω περιοχής και τις οποίες θα έπρεπε να οχυρώσουμε αμέσως.

Με σπαραγμό ψυχής εξέδωσα τις διαταγές αυτές. Δεν μπορούσα να αντιληφθώ, δεν το χωρούσε το μυαλό μου, να εγκαταλείπω τα εδάφη που κερδίσαμε ύστερα από σκληρή αναμέτρηση με τον εχθρό, διότι έτσι ήθελαν οι διάφοροι κύριοι, οι οποίοι έκοβαν διαταγές από τηλέφωνα. Ωστόσο υπάκουσα για να μην κατηγορηθώ αργότερα ότι δεν σεβόμουν τις διαταγές του Αρχηγείου.

Στο μεταξύ, κατά τη διάρκεια της νυκτερινής καταδρομικής επίθεσης μας, έπαιρνα στο τηλέφωνο τον Ολύμπιο και του ανέφερα για την πορεία της εκκαθαριστικής μας επίθεσης. Οι πολιορκημένοι μαχητές της περιοχής του Αγίου Δημητρίου πανηγύριζαν και περίμεναν να τους ελευθερώσουμε. Όταν τελικά έδωσα τη διαταγή κατάπαυσης του πυρός και άρχισε να επικρατεί ησυχία με πήρε στο τηλέφωνο ο Ολύμπιος. Τού είπα τί συνέβη.

- Μα έχουν τρελλαθεί; Δεν ξέρουν την κατάσταση μας; Μας κοροϊδεύουν; ρωτούσε με αγωνία στο τηλέφωνο.

- Κάνε υπομονή, αδέλφι. Αύριο θα γίνει ότι θα γίνει. Είναι υπόσχεση. Καλά Χριστούγεννα.

- Καλή νίκη.

Η διμοιρία των ελεύθερων πολιορκημένων της περιοχής του Αγίου Δημητρίου ήταν η ακόλουθη: Γεώργιος Ολύμπιος διμοιρίτης, Μιχαλάκης Σπύρου, βοηθός. Πρώτη ομάδα: Αντωνάκης Μιχαήλ ομαδάρχης, Ανδρέας Σωφρονίου, βοηθός ομαδάρχης και Τάκης Χαραλάμπους, Ανδρέας Χαραλάμπους, Ανδρέας Παπασάββας, Χαρίλαος Μικαίος, Κώστας Ττόκκας, Λάκης Βατυλιώτης, Ακης Χαραλάμπους, Αντωνάκης Σκουράφης και Μελής Ιακώβου.

Δεύτερη ομάδα: Ανδρέας Γιασουμής ομαδάρχης, Κυριάκος Κακούρας Β ομαδάρχης και Ανδρέας Νικολάου,

Χριστάκης Χριστοφίδης, Βάσος Μερακλής, Χριστάκης Θεοδώρου, Θουκής Δημητρίου και Μιχαλάκης Βασιλείου.

Τρίτη ομάδα: Φίλιππος Βατυλιώτης, ομαδάρχης, Ιωάννης Μίτας, Β ομαδάρχης και Ιωάννης Αργυριάδης, Χαράλαμπος Χριστοδούλου, Χαρής Μελετίου, Σταύρος Βασιλείου, Ανδρέας Τρακόσιας και Ιωάννης Αρχοντίδης.

Καθ όλη τη διάρκεια της νυκτερινής νικηφόρου καταδρομής μας εναντίον των τουρκικών θέσεων οι τούρκοι που ήσαν οχυρωμένοι έναντι του Ρέτζις μέσα στις Μάνδρες των βοσκών της Ομοφίτας, έβαζαν καταιγιστικά πυρά εναντίον της οικίας του κ. Πρωτοπαπά, όπου βρισκόταν το ένα πολυβόλο μπρεν των Ανδρέα Πολυβίου και Κίτσιου, τους οποίους βοηθούσε και ο νεαρός Παντελής Γεωργίου.

Όταν έδωσα τις διαταγές για κατάπαυση του πυρός και εγκατάλειψη των θέσεων των τούρκων που βρίσκονταν στο βάθος της τουρκικής συνοικίας της Ομορφίτας υπακούοντας στη γραπτή διαταγή του Αρχηγείου, παρά τη θέληση μου και τις πεποιθήσεις μου, γνώριζα ότι οι άνδρες των ομάδων μου θα αντιδρούσαν. Κι αυτό πραγματικά έγινε.

Ο τρεις ομαδάρχες και άλλοι εξέφρασαν τη δυσαρέσκεια τους. Ο Πραξής Βογαζιανός μου είπε τα εξής: "Τώρα θα είμαστε στην Πλατεία Ατατούρκ. Κάθεσαι και ακούς τις διαταγές του Αρχηγείου. Πες τους όταν ξαναπάρουν να έλθουν εκείνοι εδώ να πολεμήσουν για να δουν το νόστο. Κάθονται και κόβουν διαταγές και χωρίς να βρίσκονται κοντά, για να εκτιμήσουν την κατάσταση και διατάσσουν παύσατε πυρ και εκεχειρία. Εάν ήσαν οι κύριοι αυτοί εδώ και έβλεπαν τη κατάσταση με τα μάτια τους, αν έβλεπαν πως οι τούρκοι το έβαλαν στα πόδια, τότε η κατάσταση θα ήταν διαφορετική".

Στο μεταξύ άρχισαν να καταφθάνουν οι ομάδες που διενήργησαν τη νυκτερινή καταδρομή και έτρεψαν τους τούρκους σε άτακτη φυγή. Στα πρόσωπα τους έλαμπε η περηφάνεια για το υπέροχο σε μεγαλείο και δόξα κατόρθωμά τους.

Ωστόσο τους έβλεπα στενοχωρημένους. Δεν ρώτησα κανένα γιατί γνώριζα το λόγο και το ίδιο αίσθημα φώλιαζε και στη δική μου ψυχή.

Οι καταδρομείς μετέφεραν μαζί τους και τους συναδέλφους τους που είχαν τραυματισθεί κατά τη διάρκεια των τρομερών συγκρούσεων. Δέκα από αυτούς κατά τη θυελλώδη νυκτερινή εξόρμηση είχαν τραυματισθεί. Ήταν οι πιο κάτω: Παναής Καζαμίας, αδελφός του Νεοπτόλεμου Λεφτή, Θύρσος Μακλόκλαντ, Γιαννάκης Παπαδάμου, Χριστόδουλος Γαβριήλ, Μίκης Τσακρής, Μιχαλάκης Ιωαννίδης (μαθητής) Μιχαλάκης Ανδρέου, Κόκος Κολοκάσης, Γεώργιος Κτηματίας και Ντίνος Μενελάου, συντάκτης της ΜΑΧΗΣ.

Τους συγχάρηκα για τον ηρωισμό και την αυταπάρνηση που επέδειξαν κατά την καταδρομική επιχείρηση. Υστερα μεταφέρθηκαν αμέσως στο σωματείο Αχιλλέας Καϊμακλίου απ όπου στάληκαν στο Γενικό Νοσοκομείο για περίθαλψη.

Ενώ έφευγαν οι τρυματίες την ησυχία διέκοψαν μερικοί πυροβολισμοί. Κανένας δεν γνώριζε τι είχε συμβεί. Οι πυροβολισμοί, **4-5** ακούονταν στο βάθος της τουρκικής περιοχής την οποία άρχισαν να ανακαταλαμβάνουν οι τούρκοι αμαχητί, δηλαδή μετά την αποχώρηση των δυνάμεων μας.

Τους πυροβολισμούς διαδέχθηκε απόλυτη σιγή. Σε λίγο αναφέρθηκε ότι απουσίαζε ο Ανδρουλλος. Μας κατέλαβε μεγάλη ανησυχία. Υπολογίζαμε ότι είχε χάσει τον προσανατολισμό του και έπεσε θύμα των τούρκων. Την αγωνία όλων διέκοψε ο ίδιος που έκαμε την εμφάνιση του σε μερικά λεπτά. Έτρεξε και τον αγκάλιασε ο Κωστάκης Παντελίδης που σκοτώθηκε αργότερα στο Βαρώσι. Τον ρώτησε τί συνέβη και αυτός ατάραχος και ψύχραιμα του ανέφερε: Ήμουν πολύ μπροστά και κυνηγούσα μερικούς τούρκους που έτρεχαν ουρλιάζοντας και φωνάζοντας ότι ο Σαμψών θα μας σφάξει όλους. Δεν άκουσα καθαρά τη διαταγή να επιστρέψουμε στις βάσεις μας. Τελικά αντιλήφθηκα τί συνέβαινε και άρχισα να επιστρέφω. Δυο τούρκοι όμως που ήσαν κρυμμένοι σε κάποιο χαμόσπιτο και

κουβέντιαζαν χαμηλοφώνως μου τράβηξαν την προσοχή. Άκουσα τη συνομιλία τους. Ο ένας έλεγε στον άλλο να βγει έξω να παρατηρήσει τι συνέβη και όλα είχαν ησυχάσει. Λόγω του ότι γνωρίζω τα τούρκικα, καλύτερα από τους ίδιους τους τούρκους, κρύφθηκα πίσω από ένα εγκαταλελειμμένο αυτοκίνητο και φώναξα στα τούρκικα "ελάτε έξω οι γκισούρηδες φεύγουν" και κάλεσα τον ένα με το όνομά του, που είχα ακούσει προηγουμένως. Περίμενα και ξαφνικά βγήκαν έξω και οι δυο με τα όπλα τους. Μιλώντας τούρκικα τους πλησίασα σε απόσταση μερικών μέτρων και τους πυροβόλησα.

Αφήσαμε διπλοσκοπιές και διατάχθηκαν οι ομάδες να ξεκουραστούν. Ήταν απαραίτητο για να μπορέσουν να συνεχίσουν τη επομένη. Ετσι κουρασμένοι και νηστικοί κοιμήθηκαν παρά το μεγάλο κρύο και χωρίς κουβέρτες. Επικοινωνήσα με το Αρχηγείο. Ανέφερα ότι η διαταγή τους εκτελέστηκε. Ζήτησα και πάλι όπλα και πυρομαχικά.

Με διαβεβαίωσαν ότι είχε διαταχθεί διμοιρία από **18** άνδρες να σπεύσει στην Ομορφίτα για να με ενισχύσει. "Έπρεπε να είναι ήδη κοντά σου", μου είπαν. Για πυρομαχικά μου ανέφεραν ότι προς το παρόν δεν γινόταν τίποτα. Άφησα το Χριστόφορο Πολυβίου στο τηλέφωνο και τον Ανδρέα υπεύθυνο και έσπευσα στον Αχιλλέα Καϊμακλίου. Βρήκα τον Ακη Καρυδά και το Νίκο Μουσιούττα. Τους είπα τα πάντα. Πρόθυμα και πάλι μου έδωσαν μερικές εκατοντάδες σφαίρες.

Στον Αχιλλέα κοιμούνταν, σε όποιο πρόχειρο μέρος υπήρχε, μερικοί άνδρες. Ζήτησα το διμοιρίτη. Ήταν ο Κορνήλιος. Τον ρώτησα ποιοι ήταν και μου απάντησε ότι ήταν η ομάδα που θα με ενίσχυε. Ομως ήταν πολύ κουρασμένοι, γιατί βρίσκονταν σε υπηρεσία συνέχεια σε άλλη περιοχή. Μου είπε ότι είχαν ένα μπρεν και **12** κυνηγετικά και μερικά στεν. Θεώρησα καλό να δεχθώ το αίτημα του Κορνήλιου να τους αφήσει να κοιμηθούν και την άλλη μέρα θα τους έφερνε στο Ρέτζις. Τον αποχαιρέτησα.

Την εκεχειρία οι τούρκοι την είχαν ζητήσει

για να κερδίσουν χρόνο. Οφείλω να αναφέρω ότι την ίδια βραδυά, δηλαδή στις **24** Δεκεμβρίου **1963**, παραμονές των Χριστουγέννων, έφθασαν τέσσερα άτομα και μας ενίσχυσαν. Ήσαν οι Χ. Φωτόπουλος, Τ. Κούλλουρος, Ηλίας Γ. Φωτόπουλος και Α. Νικολάου, ο οποίος σκοτώθηκε την επομένη. Υστερα από εντολή παρουσιάστηκαν και οι τέσσερις στον Βογαζιανό, ο οποίος τους ανέθεσε την οχύρωση της οικίας που είχε καταληφθεί απέναντι από τη θέση του. Στην περιοχή του Αγίου Δημητρίου είχε επίσης μεταβεί και ο Ανδρέας Παφίτης, ενώ πολύτιμες υπηρεσίες πρόσφεραν στην περιοχή και οι επίσης αστυνομικοί Πάμπος Γεωργιάδης, Ανδρέας Κόκκινος, Μιχαήλ Κουής, Αυγουστής Ευσταθίου, Βαγγέλης Χριστοφή, Ανδρέας Λεωνίδου, Τάκης Κουλλαπής και Ανδρέας Γιαννακού.

Καθ' όλη τη διάρκεια της νύκτας ακούονταν θόρυβοι από την πλευρά των τούρκων. Βιαστικά, βιαστικά οι τούρκοι οχύρωναν νέες θέσεις και άνοιγαν νέα πολυβολεία στους πλινθαρένιους τοίχους των σπιτιών. Εκμεταλλεύονταν την εκεχειρία κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, χωρίς να μπορούμε, λόγω της διαταγής για εκεχειρία, να τους εμποδίσουμε.

Στις **4** το πρωί κάλεσα τον Πάμπο Κακουλλή να έλθει να με συναντήσει. Ηθελα τη γνώμη του για κάτι. Πήρα χαρτί και μολύβι και άρχισα να του γράφω τις οδηγίες που έπρεπε να διαβιβάσει στους άλλους. Υστερα κάλεσα τον Ανδρέα Πολυβίου και καταστρώσαμε ένα νέο σχέδιο δράσης.

Εκείνη τη στιγμή με κάλεσε στο τηλέφωνο ο Ταξίαρχος Περίδης. Του ανέφερα τα πάντα. Μου έδωσε πολύτιμες συμβουλές και μου είπε ότι ο ελληνικός στρατός βρισκόταν έτοιμος στο πλευρό μου.

Ομως η μάχη θα συνεχιζόταν για μερικές ακόμα μέρες